

7. Machen wier keinen Unterschied unter *Nätion* hiesiger Einwohner und wohlen, das alle zu disen Artikhelen sollen fehgig sein, wo sie nuer das Werkh verstehen, gestalten wegen alzu gros, da bey vorseiente Gefahr nit ein jeter etwan des Gelts wegen solle eingenommen werden; sie Schiffmaister aber doch dahin getenkhen, das sye jeterzeith verstandtig und genuessame Leithe, verstandtliche Naufhrer auch guete Schiff und Schiffzëyg halten, damit wier dise Ordnung zu reverieren oter zu endtern nit nöthig haben.

8. Und damit jeterman wisse, wo er gleich einen Schiffmaister nemen solle, gestalten die Zöchmaister alezeith zu suechen schwähr sein dörfte, so erlauben wier, das sie Schiffmaister eine ortentliche Dabel in Stattmauthamt halten, worin jetes Nahm und die Ordnung jeter Zeit bemerkhet werden solte, an vem die Fahrt seye.

9. Und so die Abfahrt geschihet, solle er Schiffmaister zum Stattmauthamt von jeten Schiff, wie so es auch frey willig zu geben anerbothen, 32 kr. zahlen.

10. Der Fuhren wegen nach Bilichkeit handeln, damit niemand über alzugrosen Lohn klagen, oder wier ein Gewises sezen derften, so doch exprese vorbehalten wird, umb die Exzesen zu hemen.

Schlieslichen referiern wier uns vorgesezte Puncten, nach der Zeith und Sachen umbstreitig zu mindtern oder zu mehren, und förtigen dise hiemit obrichkeitlichen lauth Stadtsigill und gewöhnlicher Fertigung, Offen, den 9-ten Mertz 1715.

Egykorú másolata az Orsz. Lev. helytartótanácsi osztályában „*Mechanica*“ 57. csomó N° 1. alatt.

LISZKA-OLASZI DÖNTVÉNYE A JOBBÁGYÖRÖKÖSÖDÉSRŐL.

Mi Olaszi-Liszka városának főbirája Bónis Mihály, hites tanácsbéli társaimmal együtt praesentibus recognoscáljuk, hogy circa quaestionem seu casum proxime subinsertum vagyunk ilyen értelemben, és törvényünk s consvetudónk azt tartja, amint alább per rationes in lege consvetudineque submontana nostraque fundatas declaráltuk magunkat.

Quaestio.

Valamely jobbágyember, semmi maradéka nem maradván, maga acquirált ingó s ingatlan bonumit, ha testamentaliter legálja valamely jóakarójának vagy oly földesurnak, kinek jöszágában sem nem lakik, sem ingatlan jöszága annak határában nincsen, hanem más földesur határában vagyon öröksége, kinek is testamentaliter hagyott valamit sub isto respectu, hogy jöszága annak határán vagyon, quaeritur: kit illet már annak immobile bonuma, melyet eltestált? személyének földesurát-e? avagy azt, kinek határán vagyon jöszága? vagy azt, kinek testálta maga acquisitumát?

Liszikai törvények között in prothocollo annorum circa 100 circa testamentum ilyen irás vagyon: A meghaló ember szabad volt azzal, ha Isten megengedte nyelvének folyását, hogyha tött testamentumot

átágy nem, kiváltképen akinek fia vagy leánya, vagy egyéb vér szerint való atyjafia volt, azzal is szabad volt, akinek mit akart hagyni az ő saját lelt s keresett marhájabul; a földesur abban magát sohasem egyenlített, csakhogy az őstül maradt jószágrol nem testálhatott, körül ország törvénye vagyon.

Ennek felette a praenotált quaestio avagy casus körül mi Olaszi-Liszka városának hites tanácsa vagyunk ilyen értelemben, és az hegyaljai törvény szerint ezen mi városunknak is usu roborált törvénye ez. Azon földesuraság, kinek territoriumán vagyon az sine semine deficiált, de maga acquisitumát eltestáló embernek jószágga, semmiképen nem birhatja s occupálhatja annak jószágát per defectum seminis 1. mert tempore eo, quo acquisivit ille deficiens bonum illud, videlicet vineam, leválta a tizedpénzt azon földesuraság, és successive annuatim a jus montanumot; 2. mert meghalván is azon deficiens, agnoscálta eltestált jószágában nem örökös jussát az földesuraságnak, hanem csak törvény szerint belőle obveniálandó decimális proventusát, akkor, a midőn testamentumában legált néki valamint, és azt leválta is azon földesuraság.

Secundo. Azon eltestált immobile bonuma nem illeti személyének földesurát is 1. mert nem ősi jobbágy atyjárul reászallott jószág; 2. nem is földesura cessiójabul s promotiójabul birt jószág, hanem proprium acquisituma, melyrül sine discrimine status et conditionis azt mondja a törvény: hogy in propriis acquisitis quisque habet liberam disponendi facultatem; 3. az egész Hegyalján eleitül fogva a sült jobbágy is pénzen vett magának házat, földet és szőlőt; volt is azért eleitül fogva szabados dispositiójában eladni s testálni, akinek akarta. Ergo a mi értelmünk és törvényünk szerint tertius gaudebit, a kinek testálta.

Iidem, qui supra

Datum in oppido Olaszi-Liszka,
die 10. Septembris 1715.

Extradatum per me, Geor-
gium Makranczy juratum
oppidi Liszka notarium m. p.

Eredetije az Orsz. Levéltár kincstári osztályában.